

INTERESI I NAVIKE OSUĐENIH OSOBA U FUNKCIJI PREDVIĐANJA EFIKASNOSTI PENOLOŠKOG TRETMANA¹

Nivex Koller-Trbović

Fakultet za defektologiju
Sveučilišta u Zagrebu

Originalni znanstveni članak
UDK: 376.58

SAŽETAK

Interna validacija penološkog tretmana u KPD Lepoglava vršena je na populaciji osuđenih osoba muškog spola u dobi od 21-60 godina, koje su se nalazile na izdržavanju kazne lišenja slobode u trajanju dužem od jedne godine. Ispitivanje je vršeno u 4 vremenske točke (nakon 3, 6, 9 i 12 mjeseci tretmana).

Uzorak ispitanika u pojedinim vremenskim točkama nije identičan.

Metodom regresijske analize nastojala se utvrditi mogućnost predviđanja efikasnosti tretmana u odnosu na početno stanje interesa i navika osuđenih osoba.

Značajni rezultati u odnosu na ispitivani segment pokazali su se u prvoj, drugoj i četvrtoj točki mjerenja. Utvrđeno je da se uspjeh u tretmanu može očekivati kod onih osuđenih osoba koje razvijaju vrijedne i produktivne interese te pozitivne navike, posebno u odnosu na rad, učenje, društvenopolitičke aktivnosti, čitanje i prekovremeni rad. Neuspjehu tretmana doprinose interesi i navike usmjereni na zabavu i ugodu koji se realiziraju prvenstveno kroz odlaske u kino, ugostiteljske objekte i sl.

Aplikativna vrijednost iznesenih rezultata jest u mogućnosti predviđanja toka i efikasnosti penološkog tretmana, naravno u onoj mjeri u kojoj taj segment ima utjecaja. Rezultati također predstavljaju elemente za planiranje i programiranje konkretnog penološkog tretmana u cilju primjene diferenciranog tretmana i poštivanja principa individualizacije.

1. Problem i cilj

Spoznavanje zakonitosti po kojima se odvija određeni proces transformacije ličnosti i ponašanje određenog tretmana, predstavlja pretpostavku koja omogućava stručno i na naučnim osnovama utemeljeno planiranje i programiranje tretmana, te prognoziranje uspješnosti istog.

Za postizanje takvog cilja neophodno je istraživanje niza relevantnih faktora koji doprinose, odnosno štete uspješnom procesu resocijalizacije, a proizlaze iz elemenata samog tretmana, kao i osnove na kojoj i od koje se počinje graditi tretman.

Stoga ispitivanje interesa i navika osuđenih osoba prije uključivanja u penološki tret-

¹ Rad je realiziran u okviru projektonog zadatka "Relacije psiholoških, socioloških i kriminoloških karakteristika osuđenih osoba i njihova ponašanja za vrijeme izdržavanja kazne lišenja slobode" kojeg realizira Fakultet za defektologiju, a financira SIZ za znanost SR Hrvatske.

man, predstavlja parcijalan zadatak na ostvarivanju navedenog cilja. Struktura interesa i navika osim direktne informacije koju pruža omogućuje određeni uvid i u druge aspekte ličnosti, stavove, ponašanje pojedinca i dr. u korelaciji s drugim faktorima, predstavlja osnovu za programiranje tretmana upravo za takvu osobu i pruža elemente za predviđanje efekata koji se takvim tretmanom u odnosu na konkretnu osobu ili grupu mogu očekivati i postići.

Interesi i navike su sastavni dio svake ličnosti, u najužoj su vezi s motivacijom, sposobnostima, karakteristikama ličnosti, utjecajima sredine i sl. Za razliku od interesa, navike karakterizira relativno visok stupanj automatizacije, one su naučeni i ustaljeni obrasci ponašanja organizma koji se pravilno ponavljaju u okviru neke zadane situacije (Uzelac, 1988, str. 35). Interesi predstavljaju manje-više trajnu usmjerenost čovjekove svijesti i aktivnosti na određene sadržaje (Zvonarević, 1982, str. 111).

Nedostatak istraživanja o interesima i navikama odrasle delinkventne populacije i njihovom utjecaju na tok tretmana, ne znači, vjerojatno njihovo marginaliziranje u odnosu na druge segmente, tj. aspekte ličnosti. Jer, kao i stavovi, vrijednosti itd. i interesi predstavljaju značajno područje ljudskog djelovanja, ponašanja, te predvidivosti određenog funkcioniranja pojedinaca i grupa. Kako navodi Hirschman (prema V.Pusić, 1986, str. 15) važne funkcije koje interesi izvršavaju su predvidivost ljudskog ponašanja i odnosa, te relativna stalnost ponašanja baziranog na interesima.

O. Matic (1974, str. 80) smatra da važnu pokretačku snagu aktivnosti ličnosti čine interesi. Misli se na one interese koje ljudi vole

jer im pružaju određena zadovoljstva. Ista autorica smatra da interesi uvijek znače pozitivan odnos prema nečemu i za nešto i da u suštini imaju jaču motivacionu snagu od stavova.

Interesi služe zadovoljavanju određenih čovjekovih potreba, oni su objektivizirane potrebe, motivi koji su kristalizirani oko nekog predmeta (M. Petrović, 1970, str. 40).

Interesi promatrani u okviru slobodnog vremena, dakle kao slobodno odabrane aktivnosti, izabrane po vlastitoj volji kako ističe T.Martinić (1977, str. 78), dostatne su kao dokaz da čovjek ima iskonsku potrebu za smislenim, oblikovanim djelovanjem. Stoga ova autorica smatra da je slobodno vrijeme prostor u kojem dolazi do sruza produktinog i neproduktivnog ponašanja suvremenog čovjeka (str. 114). Neproduktivno ponašanje autorica sagledava kao krajnji vid otuđenja gdje prevladava predmetnost, zabava, besciljna rekreacija i sl. Nasuprot tome, produktivno ponašanje očituje se u aktivnostima, od najjednostavnijih do najsloženijih, u kojima se uspostavlja čovjekov integritet, samosvijest i samim tim neophodna distanca prema potrošačkoj dokolici.

Neosporno je da ukoliko se radi o tzv. vrijednim interesima, oni predstavljaju uporište za afirmaciju ličnosti, prihvatanje socijalnih vrijednosti, poticanje kreativnosti i sl. (V.Poldrugač, 1987., str. 19), što svakako ima utjecaja na cjelokupan sklop ličnosti, a u ovom slučaju i značaj za tretman i proces resocijalizacije. Dakle, radi se o području koje otvara prostor za slobodan izbor i djelovanje, za postizanje uspjeha, afirmacije, zadovoljstva, razvijanje samopouzdanja, samoaktualizacije itd., te time otvara

moгуćnosti za bolje upoznavanje ličnosti i predviđanje ponašanja. Stoga interesi i navike osuđenih osoba kao prediktori efikasnosti penološkog tretmana predstavljaju glavni cilj ovog rada. Potrebno je odgovoriti na pitanje koliko je u odnosu na strukturu interesa i navika osuđenih osoba moguće prognoziranje uspješnog toka penalnog tretmana, te ukazati na ona područja navedenog segmenta istraživanja koja utječu na neuspješnost tretmana. Spomenuti cilj, odnosno rezultati trebali bi imati određene praktične implikacije na planiranje i programiranje, te procjenu efikasnosti tretmana koju je, u odnosu na navedeno područje, moguće očekivati.

2. Metode

Početni interesi (inicijalno stanje) mjereni su u Primjenom odjelu na slučajno formiranom uzorku od 406 osuđene osobe muškog spola u dobi od 21-60 godina, osuđene na kaznu lišenja slobode u trajanju dužem od jedne godine. Procjena uspješnosti tretmana (u KPD Lepoglava) vršena je u 4 vremenske točke.

U I vremenskoj točki mjerenja, dakle nakon tri mjeseca tretmana, broj ispitanika iz uzorka iznosio je 211, nakon 6 mjeseci tretmana (II vremenska točka) 143, nakon 9 mjeseci tretmana (III vremenska točka) broj osuđenih osoba iz uzorka iznosio je 98, a u IV. vremenskoj točki (nakon 12 mjeseci tretmana) broj ispitanika iz uzorka sveo se na 73 osuđene osobe. Do ospianja uzorka došlo je najviše zbog prelaska osuđenika u druge KP ustanove ili na vanjska radilišta i sl. Uzorak varijabli čine dva seta varijabli. Prostor prediktora definiran je pokazateljima o strukturi interesa i navika

osuđenih osoba. 36 tema iz Upitnika o interesima i navikama moguće je podijeliti u 3 grupe: aktivnosti kojima se ispitanik bavio u slobodno vrijeme; aktivnosti kojima bi se želio baviti u slobodno vrijeme; te odnos ispitanika prema radu, učenju, društveno-političkim zbivanjima, zabavi, tjelesnoj čistoći, urednom odijevanju i kulturnom ponašanju. Posljednje područje ispitivano je prema samoprocjeni ispitanika i njegovoj procjeni o tome kako ga okolina doživljava u odnosu na iste sadržaje. Nedostatak tog posljednjeg dijela Upitnika (prema Lebedina, 1990) očituje se u dobivanju identičnih odgovora u slučaju kada ispitanik procjenjuje sebe i kada procjenjuje što okolina misli o njemu jer je u oba slučaja procjenjivač ista osoba, tj. sam ispitanik. Vjerojatno zbog toga niti nisu konstatirane razlike između te dvije procjene, a koje bi se možda postigle da je procjena vršena od strane subjekata i ispitanikove okoline.

Za potrebe ovog rada korišteni su rezultati faktorske analize područja interesa i navika osuđenih osoba (prema Lebedina, 1999). Pomoću faktorske analize pod komponentnim modelom na temelju PB kriterija, izolirano je 7 značajnih orthoblique faktora:

OBQ 1 - faktor ekstenzivnih interesa (interesi usmjereni na edukativne i rekreativne aktivnosti)

OBQ 2 - faktor radnih interesa (interesi usmjereni na rad i radne obaveze)

OBQ3 - faktor kultiviranog ponašanja (kulturno ponašanje, uredno odijevanje, tjelesna čistoća)

OBQ 4 - faktor sportskih interesa (aktivno i pasivno bavljenje sportom)

OBQ 5 - faktor utilitarnih interesa (ili bolje rečeno faktor produktivnih interesa - prema društveno-političkim aktivnostima, učenju, radu, a negativna korelacija sa aktivnostima zabave)

OBQ 6 - faktor hedonističkih interesa (interesi usmjereni na zabavu i provod)

OBQ 7 - faktor zabave (zabava u širem smislu - odlasci u kino, kavane, gostionice i sl., a negativna je korelacija sa interesom za čitanje i prekovremenim radom).

Drugu dimenziju, kriterijsku varijablu, označava generalna efikasnost tretmana, tj. uspješnost tretmana u sve 4 točke mjerenja. Tad imenzija izolirana je na osnovi varijabli iz penološke ankete (Anketni list - penološki tretman), a obuhvaća oko 3/4 itema iz ankete (od 50 itema) u kojima u sve 4 vremenske točke mjerenja postoji varijabilitet. Taj prostor definiran je uspješnim tokom tretmana u smislu postizanja dobrih rezultata od strane osuđenih u procesu rada, u slobodnim aktivnostima, u dobrom ponašanju osuđenih osoba, u pozitivnom odnosu prema radu, obrazovanju, prema osoblju, drugim osuđenicima itd. (opširnije o tome vidjeti kod Mejovšek, 1990.) Rezultati su obrađeni metodom regresijske analize koja se primjenjuje kada je potrebno utvrditi prognostičku valjanost skupa prediktorskih varijabli. Kriterijska varijabla projicira se (regresira) na sustav prediktorskih varijabli, te se na taj način utvrđuje koliko su pojedine prediktorske varijable i čitav sustav prediktorskih varijabli saturirani kriterijskom varijablom.

3. Rezultati i diskusija

Regresija prve glavne komponente penološkog tretmana ukazuje da su faktori interesa i navika, kao sistem, statistički značajni za predviđanje uspješnog toka tretmana u prvoj, drugoj i četvrtoj točki mjerenja.

3.1. Rezultati prve vremenske točke

Kao valjani prediktori uspješnosti tretmana nakon prva tri mjeseca /Tablica1./ pojedinačno su ekstrahirani peti i sedmi orthoblique faktori. Odnosno, uspješnost tretmana u I.vremenskoj točki mjerenja definirana je pozitivnom projekcijom faktora utilitarnih interesa /ili produktivno usmjerenih interesa/ i negativnom projekcijom faktora zabave. To preciznije znači da boljoj adaptabilnosti i funkcioniranju osuđene osobe u KP ustanovi doprinose oni interesi i navike koji su usmjereni prema društveno-političkim aktivnostima, prema učenju i radu, te čitanju i prekovremenom radu, dok takvim efektima tretmana ne doprinose interesi usmjerni na zabavu i razonodu, posebno odlasci u kino, u ugostiteljske objekte /kavane, gostionice i sl./

Može se reći da je za osuđene osobe koje su prije dolaska u KP ustanovu razvijale tzv. vrednije i pozitivnije interese i navike, olakšano prilagođavanje i udovoljavanje postavljenim zahtjevima u drugačijim uvjetima života u okviru KP ustanove. Za pretpostaviti je da takve osobe lakše podnose segregaciju jer im je u ustanovi omogućeno da se, uglavnom i dalje bave takvim i sličnim aktivnostima, tj. da i dalje zadovoljavaju vlastite interese. Čini se da takve osobe ostvaruju viši nivo lične satisfakcije što opet

doprinosi boljoj prihvaćenosti tretmana od strane tih osoba, a time i povoljnijim efektima koji iz toga proizlaze. S osuđenim osobama čiji su interesi i navike bili usmjereni uglavnom na zabavu, provod i razonodu, situacija je drugačija. Posebno stoga što se radi o interesima koji se zadovoljavaju pretežno van kuće, u društvu, bez potrebe ulaganja pojačanog angažmana i truda. Takve interese nije moguće zadovoljiti u okviru KP ustanove, pa je za pretpostaviti da se takve osobe teže mogu zadovoljiti ponuđenim sadržajima i aktivnostima unutar penalne ustanove. Sigurno je da takve osobe teže podnose boravak u ustanovi, otežano je njihovo prilagođavanje i umanjeni efekti resocijalizacije.

3.2. Rezultati druge vremenske točke

Uspješnosti tretmana u II.vremenskoj točki posebno doprinose sedmi i drugi orthoblique faktori, tj. negativna projekcija sedmog i pozitivna projekcija drugog orthoblique faktora (Tablica 2./).

Predvidivosti uspješnog toka penološkog tretmana doprinosi odsustvo interesa prema zabavi u širem smislu, a prisutnost interesa i navika usmjerenih prema radu i radnim aktivnostima, te prema čitanju. Za interpretaciju dobivenih rezultata moguće je primijeniti već naprijed rečeno. Osim toga, organizacija KP ustanove u svojoj tretmanskoj orijentaciji značajno je usmjerena na radne obaveze, okupaciju radom, profesionalno obrazovanje i osposobljavanje i sl., a prisutan je i određenii finansijski momenat, pogodnosti i dr., što može stimulatívno djelovati na osuđene osobe, posebno na one koje su i inače

zainteresirane i navikle na takve aktivnosti. Neosporno je da u radu i stalnoj aktivnosti vrijeme brže i lakše prolazi, a od velikog je značaja i postizanje konkretnog uspjeha i zadovoljstava. Jer, kako navodi Đordan "ako neka aktivnost budi interes obavljat će se sa manje sukoba i više izgleda na uspjeh" (191966, str. 377).

3.3. Rezultati treće vremenske točke

Rezultati mjerenja nakon 9 mjeseci tretmana upućuju na zaključak da kao sistem prediktorí nsiu značajni, te nema potrebe podrobnije analizirati podatke iz Tablice 3. Čini se da na tok penološkog tretmana nakon razdoblja od 9 mjeseci značajnije utječu neki drugi faktori, nego što su to interesi i navike osuđenih osoba.

3.4. Rezultati četvrte vremenske točke

Zanimljivo je da je za predviđanje uspješnosti tretmana na kraju mjerenja, dakle nakon jednogodišnjeg tretmana (Tablica 4.), najznačajnije odsustvo interesa usmjernih na zabavu u širem smislu (negativna projekcija sedmog orthoblique faktora), a usmjerenost interesa na čitanje i prekovremeni rad doprinosi uspješnom toku tretmana u ovom segmentu istraživanja. U strukturi interesa i navika odsustvo onih usmjerenih na zabavu i razonodu pokazuje se kao najbolji prediktor uspješnosti penološkog tretmana. Kao što je već naprijed rečeno, čini se da osuđene osobe koje ne razvijaju vrednije interese i ne posjeduju razvijene navike, značajno teže podnose organizaciju i način života unutra KP ustanove, što utječe na slabije rezultate tretmana i usporen proces resocijalizacije.

4. Zaključak

Interese i navike, kao moguće prediktore uspješnog toka penološkog tretmana nalazi se značajnim u I, II i IV vremenskoj točki mjerenja. U sve tri točke mjerenja uočavaju se slični, gotovo identični rezultati. Uspješan tok penološkog tretmana u KP ustanovi moguće je očekivati ukoliko osuđene osobe, prvenstveno nisu usmjerene isključivo na interese kroz koje se zadovoljavaju potrebe za zabavom, razonodom i provodom, a koje posjeduju razvijene navike prema radu, učenju, kulturnom ponašanju i čiji su interesi usmjereni prema takvim aktivnostima.

Tu se ponovno vraćamo na diskusiju o produktivnom i neproduktivnom ponašanju pojedinca, što u uvjetima KP ustanove također dolazi do izražaja. Ukoliko je osuđena osoba prisiljena na apstinenciju od tzv. besciljne zabave i razonode, a ne razvija vrednije navike i interese, moguće je pretpostaviti da će proces tretmana i resocijalizacije takve osobe teći uz teškoće i umanjene efekte koji se takvim procesom žele postići. Drugo je pitanje, naravno, koliko se u toku tretmana može pojačanim i stručnim djelovanjem utjecati na razgrađivanje negativnih navika i interesa, njihovo substituiranje, te formiranje novih.

Interesi i navike, iako kod odraslih osoba teže dostupni promjenama, predstavljaju značajno polje djelovanja stručnih radnika u okviru penološkog tretmana. KP ustanova svojom organizacijom života i rada, objektivnim mogućnostima, kadrom i dr., otvara mogućnosti za buđenje interesa i formiranje navika, bavljenje različitim aktivnostima u okviru slobodnog vremena - posebno usmjeravanje prema konstruktivnom provođenju slobodnog vremena uz postizanje zadovoljstva i uspjeha. Za upoznavanje navedenih elemenata tretmana bilo bi neophodno izvršiti retestiranje ispitivanog područja nakon provedenog tretmana, kako bi se utvrdilo da li i u kojoj mjeri tretman pridonosi promjenama u sferi interesa i navika osuđenih osoba, što bi, uz ostalo, predstavljalo neophodne elemente za planiranje i programiranje, te prognozu penološkog tretmana. Osnovni rezultati ovog istraživanja ukazali su na mogućnost predviđanja toka penološkog tretmana na osnovi postojeće strukture interesa i navika osuđenih osoba, naravno u mjeri u kojoj taj segment istraživanja može imati utjecaja. Također su dati određeni elementi za programiranje konkretnog penološkog tretmana u odnosu na područje interesa i navika, što bi trebalo predstavljati i daljnji interes istraživačkog rada.

PRILOG: Tablice

Tablica 1.

Regresija prve glavne komponente penološkog tretmana na faktore interesa i navika u I vremenskoj točki

	OBQ 1	OBQ 2	OBQ 3	OBQ 4	OBQ 5	OBQ 6	OBQ 7
R	.08	.19	.08	-.03	.23	-.08	-.23
Q(R)	.25	.01	.26	.70	.00	.23	.00
PART-R	.07	.12	.03	-.01	.16		.07
BETA	.07	.12	.03	-.01	.16		.07
P	.55	2.29	.27	.03	3.66	-.57	4.40
SIGMA-B	.07	.07	.07	.07	.07		.07
Q(BETA)	.35	.09	.62	.87	.03	.36	.01
F(BETA)	.25	.57	.24	.08	.69	-.25	-.69

DELTA
.10532

RO
.32607

SIGMA-D
.94535

F
3.45009

DF1
7

DF2
203

Q
.00164

Tablica 2.

Regresija prve glavne komponente penološkog tretmana na faktore interesa i navika u II v.t.

	OBQ 1	OBQ 2	OBQ 3	OBQ 4	OBQ 5	OBQ 6	OBQ 7
R	-.01	.23	.04	-.05	.12	-.03	.25
Q(R)	.87	.01	.66	.53	.14	.74	.00
PART-R	-.03	.21	.05	-.04	.06	.09	-.19
BETA	-.03	.23	.05	-.04	.07	.09	-.21
P	.04	5.20	.18	.23	.81	-.275	.24
SIGMA-B	.09	.09	.08	.09	.09	.09	.09
Q (BETA)	.77	.01	.58	.62	.44	.28	.03
F(BETA)	-.04	.68	.11	-.16	.36	-.09	-.73

DELTA
.11418

RO
.33791

SIGMA-D
.94118

F
2.48588

DF1
7

DF2
135

Q
.01968

Tablica 3.

Regresija prve glavne komponente penološkog tretmana na faktore interesa i navika u III v.t.

	OBQ 1	OBQ 2	OBQ 3	OBQ 4	OBQ 5	OBQ 6	OBQ 7
R	.01	.13	-.00	-.08	.20	-.16	-.25
Q(R)	.96	.19	.98	.44	.05	.13	.02
PART-R	.02	.07	-.00	-.03	.14	-.07	-.15
BETA	.02	.08	-.00	-.03	.14	-.07	-.17
P	.01	1.02	.00	.24	2.70	1.15	4.25
SIGMA-B	.12	.11	.10	.11	.11	.11	.12
Q(BETA)	.87	.50	.99	.78	.20	.49	.15
F(BETA)	.02	.44	-.01	-.26	.65	-.51	-.80

DELTA

.09371

RO

.30612

SIGMA-D

.95199

F

1.32940

DF1

7

DF2

90

Q

.24573

Tablica 4.

Regresija prve glavne komponente penološkog tretmana na faktore interesa i navika u IV v.t.

	OBQ 1	OBQ 2	OBQ 3	OBQ 4	OBQ 5	OBQ 6	OBQ 7
R	-.02	.31	-.09	-.07	.31	-.22	-.38
Q(R)	.85	.01	.48	.59	.01	.07	.00
PART R	-.02	.19	-.08	-.03	.18	-.12	-.24
BETA	-.02	.19	-.07	-.02	.18	-.11	-.25
P	.04	5.99	.59	.16	5.41	2.42	9.51
SIGMA-B	.12	.12	.11	.12	.12	.12	.13
Q(BETA)	.88	.12	.53	.84	.15	.34	.05
F(BETA)	-.05	.64	-.17	-.13	.63	-.44	-.78

DELTA

.24117

RO

.49109

SIGMA-D

.87111

F

2.95119

DF1

7

DF2

65

Q

.00952

Literatura

1. Đordan, A.M. /1966/: Merenje u pedagogiji. Vuk Karadžić, Beograd.
2. Lebedina, M. /1990/: Struktura interesa i navika osuđenih osoba prije dolaska u KPD. Defektologija /u štampi/.
3. Martinić, T. /1977/: Slobodno vrijeme i suvremeno društvo. Informator, Zagreb, 1-119.
4. Matić, O. /1974/N: Ispitivanje ličnosti maloljetnih delinkvenata. Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd, 1-171.
5. Mejovšek, M. /1990/: Utjecaj strukture stabilnosti superega osuđenih osoba na njihovo ponašanje za vrijeme izdržavanja kazne lišenja slobode. Defektologija /u štampi/.
6. Petrović, M. /1973/: Vrednosne orijentacije delinkvenata. Institut za kriminološka i sociološka istraživanja, Beograd, 1- 169.
7. Poldrugač, V. /1987/: Priručni materijal za provođenje sociopedagoškog dijagnosticiranja poremećaja u ponašanju djece i omladine s upitnikom UNDSP. Fakultet za defektologiju, Zagreb, 1- 23.
8. Pusić, V. /1986/: Industrijska demokracija i civilno društvo. Sociološko društvo Hrvatske, Zagreb, 1-126.
9. Uzelac, S. /1988/N: Priručnik za voditelje odgojne mjere pojačana briga i nadzor. Biblioteka - Socijalni rad, Zagreb, 1- 113.
10. Zvonarević, M. /1982/: Psihologija. Školska knjiga, Zagreb, 1-147.

INTERESTS AND HABITS OF CONVICTED PERSONS IN FUNCTION OF THE ANTICIPATIONS OF THE EFFICIENCY OF THE DEFECTOLOGICAL TREATMENT

SUMMARY:

The internal validation of the penological treatment was carried out on the population of convicted male persons aged 21-60 years, who were sentenced on more than one year of prison at Lepoglava.

Investigation was carried out in four time spots /after 3, 6, 9 and 12 months of the treatment/.

The sample of subjects in each time spot isn't identical. In order to find out the possibility to predict the treatment efficiency regarding the initial state of interests and habits, the data regression analysis was carried out. Significant results referring the tested segment showed in the first, second, and fourth measuring spot. It was estimated that the success in the treatment can be expected in convicted persons who tend to develop valuable and productive interests, positive habits, especially regarding work, study, social-political activities, reading and overtime work. Interests directed to entertainment and pleasure that are realized primarily through going the cinema, or at different catering places.

The applicative value of presented data is in the possibility to predict the course and the efficiency of the penologic treatment in the extent in which this segment shows the influence. The results represent elements for planing and programing the concrete penological treatment with the aim to apply differential treatment and respecting the princip of individualisation.

¹ This paper was realized within the project task: "The relations between psychological, sociological and criminological characteristics of convicted persons and their behavior during sentence". This task is carried out at the Faculty of Defectology and is financed by the Committee for Science of the Republic of Croatia.